



Creu processional de Santa Maria d'Oló

Santa Maria d'Oló

Ubicació

Comarca: Moianès
Lloc/Adreça: Museu Episcopal de Vic. Plaça Bisbe Oliba, 3. Vic
Alçada: 507

Coordenades:

Latitud: 41.87402
Longitud: 2.03484
UTM Est (X): 419910
UTM Nord (Y): 4636239

Classificació

Número de fitxa 08258-54
Àmbit: Patrimoni moble
Tipologia Objecte
Segle XIII
Estat de conservació Bo
Protecció Física
Observacions protecció: BCIN moble pel Decret 474/1962 de museus
Accés Restringit
Ús actual: Cultural
Titularitat Privada accessible
Titular: Bisbat de Vic
Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa: dv., 13/12/2019 - 01:00

Descripció

Creu processional romànica procedent de l'església de Santa Maria d'Oló i conservada al Museu Episcopal de Vic, amb el número d'inventari MEV 176. Es tracta d'una creu completament metàl·lica, d'aram, que es podria datar al final del segle XIII. Hom la considera una de les darreres manifestacions de l'escola llemosina dins del romànic, amb alguns elements que insinuen ja les formes del gòtic, com ara la volumetria de les figures. Els estudis actuals, però, no acaben de determinar si totes les creus metàl·liques d'aquesta època són de procedència llemosina; és a dir, fabricades a la ciutat occitana de Llemotges, com es creia fins ara, o bé hi hauria també tallers a la Península. En tot cas, es tracta d'una peça força rara i sense gaires paral·lels estilístics ni iconogràfics. La creu mesura 30 x 23 cm. És del tipus floronada amb una expansió aureolada central. L'anvers és ocupat per la figura de Crist amb el cap lleugerament torçat i inclinat cap a la dreta, i el cos insinuant un lleuger defalliment. Els braços de la creu tenen sengles expansions ovalades on hi podem veure relleus de les figures (possiblement afegides posteriorment) de Maria i de sant Joan. També hi ha una expansió oval a la part superior, mentre que a la part inferior del tronc hi ha una altra figura, no identificada. La figura de Crist presenta una anatomia que s'allunya de la tradició bizantina: les costelles són descrites d'una manera convencional i adopten un esquema vagament vegetal. La part alta de les cames està coberta amb un perizonium. El fons de la creu és gravat amb un element vegetal que es cargola sobre si mateix tot formant arabescs, mentre que el perfil de la creu és decorada amb una sanefa. Al costat del revers la creu té aplicada una peça circular dins la qual hi ha la Maiestas Domini sobre un fons d'esmalt blau sembrat de flors. La figura de Crist hi apareix en actitud de beneir i sosté un llibre tancat. La decoració gravada al revers és més rica i treballada que la de l'anvers. Presenta uns rínxols vegetals i als extrems del tronc i braços de la creu la figuració de tres dels símbols del Tetramorf: el lleó, l'àliga i el brau.

Observacions:

Propietat privada. Accés públic Drets de reproducció de les fotografies adjuntes: Museu Episcopal de Vic Aquesta col·lecció és considerada BCIN pel Decret 474/1962, de l'1 de març, pel qual determinats museus (i els seus fons) són declarats monuments historico-artístics

Història

Aquesta creu, procedent de l'església de Santa Maria d'Oló, es trobava ja al Museu Episcopal de Vic des d'abans de l'any 1898. La peça es pot datar al segle XIII però sembla haver sofert moltes vicissituds al llarg de la seva història. Entre d'altres modificacions en un moment donat s'hi van afegir possiblement les figures de Maria i sant Joan, de factura volumètrica semblant a la Maiestas Domini del revers.

Bibliografia

MATAS BLANXART, M. Teresa (1984). "Santa Maria d'Oló", Catalunya Romànica, vol. XI "El Bages", Barcelona, Fundació Enciclopèdia Catalana, p. 388-389. THOBY, P (1953). Les croix limousines. De la fin du XII siècle au debut du XIVE siècle. Editions A. et J. Picard et Cia., París.



